

ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНОГО ФАКТОРУ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТА

доц. **Люльов О.В.**, здобувач **Боровик О.В.**
Сумський державний університет (Україна)

Одним із ключових факторів розвитку економічного потенціалу та промислової структури регіону, міста виступає транспортна система, що включає окремі види транспорту, систему автомобільних доріг і залізниць. Разом із тим, транспортна діяльність супроводжується рядом наслідків, що негативно позначаються на якості навколишнього середовища та здоров'ї населення.

Транспорт – важлива складова частина життєдіяльності м. Конотоп. Міська сфера пасажироперевезень представлена двома рівно важливими складовими: автотранспортною та трамвайною маршрутною мережами, які щорічно забезпечують перевезення майже 7,6 млн. осіб. Проте з 2010 р. у роботі міського електротранспорту намітилася тенденція до збільшення інтервалу руху і погіршення показників якості та безпеки транспортного обслуговування, погіршення економічного стану підприємства в цілому. Це спричинено значним фізичним зносом об'єктів міського електротранспорту, зокрема рухомого складу майже на 98 відсотків, нерівними умовами конкуренції комунального підприємства, що провадить свою діяльність у сфері міського електротранспорту з приватними автоперевізниками на ринку міських пасажирських перевезень. В той же час це єдиний вид громадського транспорту в якому без обмеження здійснюється перевезення пільгової категорії населення.

Враховуючи Державні пріоритети в фінансуванні саме розвитку міського електротранспорту, субвенція на відшкодування вартості пільгових перевезень по всіх містах України йде переважно на електротранспорт (табл. 1). Як видно з табл. 1, на сьогодні місто Конотоп знаходиться в найбільш сприятливих умовах виконання зобов'язань по перевезенню пільгової категорії населення саме завдяки наявності в місті трамвая.

Відмовляючи в підтримці Програми розвитку електротранспорту, м. Конотоп може залишитися без цього виду транспорту, що неминуче призведе до соціально сплеску, бурі невдоволень та протестів. Кількість пільгових поїздок на 1 пільговика на рік з 152 може стати 19 поїздок. (виходячи з планових обсягів фінансування пільгових автоперевезень на 2014 рік). Це 13% від кількості поїздок на сьогодні. В той же час збереження електротранспорту в місті також має екологічний ефект. Так станом на січень 2014 р. міська автобусна маршрутна мережа загального користування м. Конотоп налічує 18 маршрутів, кількість автобусів, які працюють на міських маршрутах складає 63 одиниці.

Таблиця 1 – Обсяг фінансування пільгової категорії населення по містах Сумської області

Місто	Обсяги фінансування на 2014 рік, (міський транспорт), тис.грн.	Кількість пільгового населення, чол.	Кількість пільгових поїздок на рік на 1 пільговика
Конотоп	4091,7	23974	152
Суми	12192,3	79431	130
Шостка	882,1	25720	17
Глухов	535,2	8370	32
Ромни	582,3	14349	17
Білопілья	458,8	16225	14

В середньому за рік автобуси проїжджають 5,5 млн. км., спалюючи близько 1000 т дизпалива, при середньому споживанні 20 л/км дизельного пального, витрачаючи майже 1700 т кисню, виділяючи при цьому в атмосферу 3300 т вуглекислого газу та 110 т токсичних речовин у тому числі 28 т оксиду вуглецю (чадний газ), 44 т вуглеводнів, 33 т оксиду сірки, 3,5 т твердих частинок і сажі, 1 т альдегідів (табл. 2). Крім того, автобуси, стираючи шини, поставляють в атмосферу 2,5 - 3 т гумового пилу щорічно.

Для забезпечення безперебійного перевезення пасажирів в місті, пасажиромісткість автобусів на міських маршрутах загального користування повинно буде збільшити майже вдвічі, що у свою чергу призведе до збільшення споживання паливо мастильних матеріалів, а отже і викидів CO₂ на 3,3 тис. т або 100 %, викидів чадного газу та викидів сажі на 100 %, порівнянні з викидами що здійснюються автотранспортом, залученим на міських маршрутах сьогодні. Слід зазначити, що для поглинання такої кількості вуглекислого газу необхідно як мінімум 100 Га зелених насаджень.

Збільшення викидів окису вуглецю також унеможливить виконання містом європейської ініціативи Угоди Мерів (щодо вимог Кіотського протоколу), якою передбачено зменшення викидів парникових газів та споживання паливо мастильних матеріалів на 20% до 2020 року.

Люльов, О.В. Вплив екологічного фактору на сталий розвиток міста [Текст] / О.В. Люльов, О.В. Боровик // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6–8 травня 2014 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 60-61.